

אוניברסיטת בר-אילן
החוג המשולב למדעי החברה
פסיכופתולוגיה (01-113-74) - מקצוע ראשי - תשס"ה
מרצה: פרופ' משה אדד
מתרגל: מר משה בן סימון

מטרות ההרצאה: הכרת ההתנהוות החולנית, התיאוריות המסבירות אותה, המצבים השונים של הפתולוגיה הנפשית, אפיוניהם, הדינמיקה המפעילה אותם ודרכי הטיפול השונות.

פרק א': מבוא

מושגי יסוד.

אליצור, א', טיאנו, ש', מוניץ, ח', ונוימן, מ' (1995). פרקים נבחרים בפסיכיאטרייה. תל אביב: פפירוס. (פרק ד').
שמור סוציולוגיה לפי פרק נב (290038)

מבנה האישיות.

שינפלד, י' (1989). פסיכיאטרייה. ירושלים. (עמ' 155 - 167).
שמור סוציולוגיה לפי שינפלד (17100)

הגדרת התנהגות נורמלית ואבנורמלית.

אדד, מ' (1973). על בריאות הנפש. ניב המדרשיה, קע"א – קע"ח.
תדפיס 4948 (320596)

אליצור, א', טיאנו, ש', מוניץ, ח', ונוימן, מ' (1995). פרקים נבחרים בפסיכיאטרייה. תל אביב: פפירוס. (פרק ג').
שמור סוציולוגיה לפי פרק נב (290038)

קרטון, ר', בוציר, ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 10 - 15).
שמור סוציולוגיה לפי קרטון (476954)

Meninger, K. (1985). *The vital balance*. (Chapter X). MA: Gloucester, Mass. pp. 213-249.

שמור סוציולוגיה לפי MEN (117118)

סקירה היסטורית.

אליצור, א', טיאנו, ש', מוניץ, ח', ונוימן, מ' (1995). פרקים נבחרים בפסיכיאטרייה. תל אביב: פפירוס. (פרק כ"ח).
שמור סוציולוגיה לפי פרק נב (290038)

קרטון, ר', בוציר, ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, פרק 2).
שמור סוציולוגיה לפי קרטון (476954)

יסודות הפסיכולוגיה האבנורמלית המודרנית.

קרטון, ר', בוציר, ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, פרק 1).
שמור סוציולוגיה לפי קרטון (476954)

גישה אינטגרטיבית לבריאות ולחולי נפשי.

סיווג מחלות הנפש (DSM – IV).

American Psychiatric Association. (1994). *Diagnostic and statistical manual of mental disorder-IV*.
Washington D.C: American Psychiatric Association.

שמור סוציולוגיה לפי DIA (246327) וגם יעץ 616.89 DIA 1994

סיווג מחלות הנפש לפי ה-ICD פרוט מלא יינתן במסגרת התרגיל.

איגוד הפסיכיאטריה בישראל ומשרד בריאות. (1997). הסיווג והאבחון הפסיכיאטרי לפי ארגון הבריאות העולמי
(ICD – 10). תל אביב: דיונון.

שמור סוציולוגיה לפי סו.וה (288046)

אליצור, א', טיאנו, ש', מוניץ, ח', ונוימן, מ' (1995). פרקים נבחרים בפסיכיאטרייה. תל אביב: פפירוס. (פרק ג').
שמו סוציולוגיה לפי פרק נב (290038)

פרק ב': גישות שונות להבנת החולי הנפשי
הגישה הפסיכואנליטית.

קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 118-125).
שמו סוציולוגיה לפי פרק פס (476954)

Alloy, L.B., Jacobson, N.S., & Acocella, J. (1998). Abnormal psychology. 8th Edition. New York:
Mcgraw Hill, college (pp. 93-109).
שמו סוציולוגיה לפי ALL (392858)

הגישות הבהיבוריסטית והקוגניטיבית.
קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 126-133).
שמו סוציולוגיה לפי פרק פס (476954)

Alloy, L.B., Jacobson, N.S., & Acocella, J. (1998). Abnormal psychology. 8th Edition. New York:
Mcgraw Hill, college (pp. 109 – 135).
שמו סוציולוגיה לפי ALL (392858)

הגישות האקזיסטנציאלית וההומניסטית.
אדד, מ' (1988). נורוטיות פסיכוגנית ופתרונות נואוגניים. עבריינות וסטייה חברתית, ט"ז, 5 – 20.
תדפיס 4227 (234647) וגם כתב עת באלום 4

לאינג, ר"ד (1978). האני החצוי. תל אביב: הקיבוץ המאוחד. (עמ' 7 – 25 ועמ' 56 – 79).
שמו סוציולוגיה לפי לאי. אנ (118801)

קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 134 - 138).
שמו סוציולוגיה לפי פרק פס (476954)

הגישה הרפואית.
קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 75 - 79).
שמו סוציולוגיה לפי פרק פס (476954)

Alloy, L.B., Jacobson, N.S., & Acocella, J. (1998). Abnormal psychology. 8th Edition. New York:
Mcgraw Hill, college (pp. 1 - 93).
שמו סוציולוגיה לפי ALL (392858)

פרק ג': תבניות להתנהגות אבנורמליות
I. 1. הסתגלות וקשיים בהסתגלות.
2. הדחק והתיסכול.

קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 182-190).
שמו סוציולוגיה לפי פרק פס (476954)

3. תגובות חיים היוצרות סטרס.
קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 198-203).
שמו סוציולוגיה לפי פרק פס (476954)

4. המאפיינים לאדם המצוי בסטרס.
קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 204-226).
שמו סוציולוגיה לפי פרק פס (476954)

מצבים טראומטיים ותולדות פסיכופתולוגיות.
קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה סי (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 226-204).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

כיצד להתגונן וכיצד להימנע ממצבים אלו?
קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה סי (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 229).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

הטכניקות והמכניזמים להגנת ה"אני".
השימוש במכניזם להגנה ובטכניקות להגנה על ידי העבריינים.
העבריינות כמכניזם ייחודי.

II. הפרעות חרדה (פסיכונורוזות) הפרעות חרדה

הפרעה אובססיבית קומפולסיבית (OCD).
קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה סי (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 291-279).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

פוביה.
קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה סי (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 270-245).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

הפרעה פוסט טראומטית (PTSD).
קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה סי (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 226-204).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

התקף פאניקה.
קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה סי (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 270-258).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

הפרעת חרדה מוכללת (G.A.D).
קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה סי (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 278-271).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

הפרעות דיסוציאטיביות
אמנזיה דיסוציאטיבית.
קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה סי (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 412-410).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

דה פרסונליזציה.
קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה סי (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 416).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

הפרעת זהות דיסוציאטיבית.
קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה סי (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 416-412).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

הפוגה.

קרטון, ר', בוציר ג', ומינקה סי (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 410-412).
שמו סוציולוגיה לפי קרט. פס (476954)

הפרעות סומטומורפיות

סומטיזציה.

קרטון, ר', בוציר ג', ומינקה סי (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 394-396).
שמו סוציולוגיה לפי קרט. פס (476954)

קונברסיה.

קרטון, ר', בוציר ג', ומינקה סי (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 401-407).
שמו סוציולוגיה לפי קרט. פס (476954)

היפוכונדריה.

קרטון, ר', בוציר ג', ומינקה סי (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 396-399).
שמו סוציולוגיה לפי קרט. פס (476954)

הפרעה בדמוי גוף.

אדד, מי (1989). העברייני בהתהוותו. תל אביב: אור-עם.
שמו סוציולוגיה לפי אדד. קר (96556)

אליצור, א', טיאנו, ש', מוניץ, ח', ונוימן, מי (1995). פרקים נבחרים בפסיכיאטריה. תל אביב: פפירוס. (פרקים י"ב, י"ג).
שמו סוציולוגיה לפי פרק. נב (290038)

Alloy, L.B., Jacobson, N.S., & Acocella, J. (1998). Abnormal psychology. 8th Edition. New York: Mcgraw Hill, college.

שמו סוציולוגיה לפי ALL (392858)

פרק ד': הפרעות בגיל הילדות וההתבגרות

התופעה, הסיווג, תיאוריות ואבחנה.

קרטון, ר', בוציר ג', ומינקה סי (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. (כרך II, עמ' 812-847).
שמו סוציולוגיה לפי קרט. פס (476954)

השפעות ארוכות טווח של הפרעות הילדות.

הפרעות בילדות ובהתבגרות כתבניות אינדיבידואליות: למידה.

קרטון, ר', בוציר ג', ומינקה סי (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. (כרך II, עמ' 817-822).
שמו סוציולוגיה לפי קרט. פס (476954)

חרדות.

אליצור, א', טיאנו, ש', מוניץ, ח', ונוימן, מי (1995). פרקים נבחרים בפסיכיאטריה. תל אביב: פפירוס. (פרק כ"ב). דיכאונות.
שמו סוציולוגיה לפי פרק. נב (290038)

קרטון, ר', בוציר ג', ומינקה סי (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. (כרך II, עמ' 841-844).
שמו סוציולוגיה לפי קרט. פס (476954)

הפרעות בהתנהגות.

אליצור, א', טיאנו, ש', מוניץ, ח', ונוימן, מי (1995). פרקים נבחרים בפסיכיאטריה. תל אביב: פפירוס. (פרק כ"ב).
שמו סוציולוגיה לפי פרק. נב (290038)

ויצמן, א' (1997). הפרעות בהתנהגות. בתוך ש' טיאנו (עורך), פסיכיאטרייה של הילד והמתבגר (עמ' 283 – 287). תל אביב: דיונון.
שמור סוציולוגיה לפי פסי. של (344309)

קרטון, ר', בוציר ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. (כרך II, עמ' 826-822).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

עבריינות.

קרטון, ר', בוציר ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. (כרך II, עמ' 834-827).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

פרק ה': הפסיכוזות

קבוצת הסכיזופרניות.

קרטון, ר', בוציר ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. (כרך II, עמ' 743-684).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

הפרעות במזג.

קרטון, ר', בוציר ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 493-410).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

הפרעות דלזיונלית (פרנויה).

קרטון, ר', בוציר ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. (כרך II, עמ' 740-733).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

הסברים תיאורטיים שונים ודרכי הטיפול.

אליצור, א', טיאנו, ש', מוניץ, ח', ונוימן, מ' (1995). פרקים נבחרים בפסיכיאטרייה. תל-אביב: פפירוס. (פרקים ח', ט', י').
שמור סוציולוגיה לפי פרק. נב (290038)

קרטון, ר', בוציר ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. (כרך II, עמ' 424-417).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

Alloy, L.B., Jacobson, N.S., & Acocella, J. (1998). Abnormal psychology. 8th Edition. New York: Mcgraw Hill, college.
שמור סוציולוגיה לפי ALL (392858)

פרק ו': הפרעות נפשיות ועבריינות

אדד, מ' (1979). עבריינות בין חולים פסיכופאטים. עבריינות וסטייה חברתית, ו', 129-134.
תדפיס 4226 (234524) וגם כתב עת באולם 4

אדד, מ' (1980). איפיונים בעבריינות של סכיזופרנים. עבריינות וסטייה חברתית, ח', 61 - 75.
תדפיס 4225 (234522) וגם כתב עת באולם 4

אדד, מ', ורהב, ג' (1983). התנהגות עבריינית ואבחון פסיכיאטרי. עבריינות וסטייה חברתית, י"א, 29 – 36.
תדפיס 4949 (320611) וגם כתב עת באולם 4

קרטון, ר', בוציר ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, עמ' 540-519).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. (כרך II, עמ' 827-834).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

שינפלד, י' (1989). פסיכיאטרייה. ירושלים. (עמ' 167 - 183).
שמור סוציולוגיה לפי שינ. פס (17100)

פרק ז': נושאים חוקיים בפסיכולוגיה אבנורמלית.
הגנת אי שפיות.

קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. (כרך II, עמ' 1056-1060).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

היכולת לעמוד לדין.
אשפוז כפוי.

קרסון, ר', בוציר ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. (כרך II, עמ' 1048-1050).
שמור סוציולוגיה לפי קרס. פס (476954)

זכויות החולה.

אליצור, א', טיאנו, ש', מוניץ, ח', ונוימן, מ' (1995). פרקים נבחרים בפסיכיאטרייה. תל אביב: פפירוס. (פרק ל').
שמור סוציולוגיה לפי פרק. נב (290038)

מטרות התרגיל:

הכרת ההיבטים השונים של הנושאים הנלמדים המלווים בקריאה מודרכת של חומר ביבליוגרפי. דיון בבעיות ושאלות העולות במהלך ההרצאה עצמה; הרחבה במספר נושאים שסקירתם במסגרת ההרצאה תהיה קצרה. סיורים בבתי חולים לחולי נפש - הודעה על כך תבוא בהמשך. דרישות הקורס והתרגיל נוכחות עקבית חובה בהרצאה, בתרגיל ובסיורים (הגעה בזמן הכרחית). הגשת עבודה אשר תימסר עד שיעור אחד לפני השיעור האחרון של סמסטר א' וערכה 20% מכלל הציון הסופי. במהלך חופשת הפסח תתקיים בחינה על הספר 'העברייני בהתהוותו' (במתכונת אמריקאית) שערכה 30% מכלל הציון הסופי. בסוף השנה ייערך מבחן מסכם שערכו 50% מכלל הציון הסופי. ציון עובר בקורס הנו 60. זאת בתנאי שבמבחן הסופי קיבל הסטודנט ציון 60 ומעלה.

אנא שימו לב: המתרגלים עומדים לרשותכם גם בשעת ייעוץ והדרכה שבועית. בנוסף, המרצה ישמח לשמוע אתכם בכל עת.

בהצלחה

אוניברסיטת בר-אילן
החוג המשולב למדעי החברה
פסיכופתולוגיה (74-113-01) - מקצוע ראשי - תשס"ה
מרצה: פרופ' משה אדד
מתרגל: מר משה בן סימון

רשימת מקורות חובה
אדד, מ' (1973). על בריאות הנפש. ניב המדרשיה, קע"א – קע"ח.
תדפיס 4948 (320596)

אדד, מ' (1979). עבריינות בין חולים פסיכופאטים. עבריינות וסטייה חברתית, ו', 129-134.
תדפיס 4226 (234524) וגם כתב עת באולם 4

אדד, מ' (1980). איפיונים בעבריינות של סכיזופרנים. עבריינות וסטייה חברתית, ח', 2, 61-75.
תדפיס 4225 (234522) וגם כתב עת באולם 4

אדד, מ' (1988). נירוטיות פסיכוגנית ופתרונות נואוגניים. עבריינות וסטייה חברתית, ט"ז, 5-20.
תדפיס 4227 (234647) וגם כתב עת באולם 4

אדד, מ' (1989). העברייין בהתהוותו. תל אביב: אור-עם.
שמור סוציולוגיה לפי אדד קר (96556)

אדד, מ', ורהב, ג' (1983). התנהגות עבריינית ואבחון פסיכיאטרי. עבריינות וסטייה חברתית, י"א, 29-36.
תדפיס 4949 (320611) וגם כתב עת באולם 4

* אליצור, א', טיאנו, ש', מוניץ, ח', ונוימן, מ' (1995). פרקים נבחרים בפסיכיאטריה. תל אביב: פפירוס (פרקים ט', י', י"א).
שמור סוציולוגיה לפי פרק נב (290038)

ויצמן, א' (1997). הפרעות בהתנהגות. בתוך ש. טיאנו (עורך), פסיכיאטריה של הילד והמתבגר (עמ' 283-287).
תל אביב: דיונון.
שמור סוציולוגיה לפי פסי של (344309)

לאינג, ר"ד (1978). האני החצוי. תל אביב: הקיבוץ המאוחד (עמ' 7-25 ועמ' 56-79).
שמור סוציולוגיה לפי לאי אנ (118801)

* קרסון, ר', בוציר, ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I – פרק 9: 489-540; כרך II – פרק 11: 619-679).
שמור סוציולוגיה לפי קרס פס (476954)

המלצה לקריאה נוספת

פריד, י' (1987). פסיכופתולוגיה – פגישה ראשונה. תל אביב: אוניברסיטה משודרת.
אין

איגוד הפסיכיאטריה בישראל ומשרד בריאות. (1997). הסיווג והאבחון הפסיכיאטרי לפי ארגון הבריאות העולמי
(ICD-10). תל אביב: דיונון.
שמור סוציולוגיה לפי סו.וה (288046)

קרסון, ר', בוציר, ג', ומינקה ס' (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים, מהדורה עשירית. תל אביב:
האוניברסיטה הפתוחה. (כרך I, II, III).
שמור סוציולוגיה לפי קרס פס (476954)

American Psychiatric Association (1994). *Diagnostic and statistical manual of mental disorder-IV*.
Washington D.C: American Psychiatric Association.

שמור סוציולוגיה לפי DIA (246327) וגם יעץ DIA 1994 616.89

Alloy, L.B., Jacobson, N.S., & Acocella, J. (1998). *Abnormal psychology*. 8th Edition. New York: McGraw Hill, college.

שמור סוציולוגיה לפי ALL (392858)

Meninger, K. (1985). *The vital balance*. (Chapter X). MA: Gloucester, Mass. pp. 213-249.

שמור סוציולוגיה לפי MEN (117118)

הערה: המקורות המסומנים ב- * אינם כלולים בחלק הראשון – הסגור של המבחן הסופי, אלא רק בחלק הפתוח של המבחן הסופי.